

Opgave 5 Veiligheid, de rol van de NAVO en de Europese Unie

Nederland is voor zijn veiligheid afhankelijk van de NAVO en de Europese Unie.

Nederland is sinds 1949 lid van de NAVO. Door het einde van de Koude Oorlog – na 1989 – zijn de doelstellingen en strategie van de NAVO veranderd.

- 3p **25** Beschrijf de verandering in doelstelling en strategie van de NAVO na afloop van de Koude Oorlog.

In oktober 2012 is de Nobelprijs voor de Vrede toegekend aan de Europese Unie (EU). Het toekennen van deze prijs aan de EU was omstreden. Sommigen vonden de toekenning misplaatst en een slechte keuze; anderen waren zeer te spreken over de toewijzing van de vredesprijs aan de EU. Zo sprak premier Rutte over een prachtige erkenning van de historische rol van de Europese Unie en zag bondskanselier Merkel de prijs als een stimulans en verplichting om door te gaan.

- 4p **26** Geef twee argumenten van voorstanders van het toekennen van de Nobelprijs voor de Vrede aan de EU.
Betrek in je antwoorden **twee** verschillende doelstellingen van de EU en de wijze waarop deze doelstellingen gerealiseerd zijn.

Pas na 1998 lukte het de Europese Unie om te komen tot een gemeenschappelijk defensiebeleid.

- 2p **27** Geef een reden waarom de NAVO bij het streven naar een gemeenschappelijk defensiebeleid van de EU een belemmerende factor was.

In 1999 was er een internationaal conflict over Kosovo, een provincie van Servië. In Kosovo woonden vooral Albanezen en de meerderheid van de bevolking streefde naar onafhankelijkheid. In hun strijd tegen het Kosovo Bevrijdingsleger dwongen de Serviërs duizenden Albanezen om hun land te ontvluchten. Omdat Milošević – de president van Servië – weigerde mee te werken aan een vredesplan, dreigde de NAVO met luchtaanvallen. Op 24 maart 1999 begon de NAVO met bombardementen op doelen in Servië en Kosovo. Uiteindelijk capituleerde Milošević, ondertekende hij een vredesverdrag en kwam Kosovo onder beheer van de Verenigde Naties. En een NAVO-vredesmacht handhaafde de orde in Kosovo.

Verschillende landen meenden dat het militair ingrijpen van de NAVO in Kosovo en Servië in het voorjaar van 1999 niet had mogen plaatsvinden. Volgens de doelstellingen van de NAVO mag de NAVO alleen in actie komen als een NAVO-lidstaat wordt aangevallen. Daarvan was hier geen sprake. Bovendien mag volgens het internationaal recht de NAVO alleen in actie komen als deze actie gelegitimeerd is door een besluit van een orgaan van de Verenigde Naties.

- 2p **28**
- a** Welk VN-orgaan besluit over militaire inmenging in conflicten?
 - b** Leg aan de hand van de besluitvormingsprocedure van dit VN-orgaan uit waarom de NAVO-lidstaten tot actie zijn overgegaan zonder toestemming te vragen aan het betreffende VN-orgaan.